

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 663/2018-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 4 Dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8 Tk 1/2017 z 12. apríla 2018, uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8 Tk 1/2017 z 11. mája 2018, uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 50/2018 z 3. júla 2018, uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 Tos 61/2018 z 29. mája 2018, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 73/2016 zo 4. októbra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 68/2016 z 1. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 4 Dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol č. 7“) rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 Tk 1/2017 z 12. apríla 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Tk 1/2017 z 11. mája 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 50/2018 z 3. júla 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu z 3. júla 2018“), uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 61/2018 z 29. mája 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu z 29. mája 2018“), uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tdo 73/2016 zo 4. októbra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zo 4. októbra 2017“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 68/2016 z 1. júna 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 1. júna 2017“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol právoplatne uznaný za vinného a odsúdený na základe napadnutého rozsudku okresného súdu sp. zn. 8 Tk 1/2017 z 12. apríla 2018 v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 50/2018 z 3. júla 2018 za spáchanie obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, za čo mu bol uložený podľa § 145 ods. 3 s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona v spojení s § 47 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona trest odňatia slobody na doživotie.

Napadnutým uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Tk 1/2017 z 11. mája 2018 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, pretože dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku naďalej trvajú. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku súd väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 3 Tos 61/2018 z 29. mája 2018 tak, že ju zamietol.

Najvyšší súd na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky napadnutým uznesením sp. zn. 6 Tdo 73/2016 zo 4. októbra 2017 vyslovil, že uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 83/2015 zo 7. júla 2015 a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, a to v prospech sťažovateľa. Zároveň najvyšší súd označeným uznesením zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 To 83/2015 zo 7. júla 2015 a rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 Tk 1/2014 z 15. mája 2015.

Napadnutým uznesením sp. zn. 6 Tdo 68/2016 z 1. júna 2017 najvyšší súd ako dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie sťažovateľa smerujúce proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 To 83/2015 zo 7. júla 2015.

Sťažovateľ v rámci podrobnej sťažnostnej argumentácie opakuje, že skutok kladený mu za vinu nespáchal, že jeho priznanie k spáchaniu tohto skutku v prípravnom konaní bolo dôsledkom nátlaku (bitky) a manipulácie zo strany orgánov činných v trestnom konaní, pričom v jeho trestnej veci konajúce súdy nevykonali dôkazy potrebné na preukázanie jeho nevinu (nevypočuli svedkov); sťažovateľ opakovane prehlasuje, že nikoho nezavraždil, pričom telo poškodeného našiel už mŕtve ležať na hnojisku. V čase vraždy bol sťažovateľ podľa svojho tvrdenia na inom mieste (v pohostinstve Raj), čo môžu dosvedčiť viacerí svedkovia.

Sťažovateľ žiada, aby bol prepustený na slobodu, a žiada tiež o ustanovenie advokáta na konanie pred ústavným súdom.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jeho práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 4 dodatkového protokolu č. 7 napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu a prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € od najvyššieho súdu a v sume 7 000 € od krajského súdu a okresného súdu, ktoré ho majú vyplatiť spoločne a nerozdielne.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 73/2016 zo 4. októbra 2017 a sp. zn. 6 Tdo 68/2016 z 1. júna 2017

Vo vzťahu k sťažnosťou napadnutým uzneseniam najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Napadnuté uznesenia najvyššieho súdu boli (podľa rukou písaného potvrdenia o ich prijatí na napadnutých uzneseniach, pozn.) sťažovateľovi doručené 13. novembra 2017, pričom sťažnosť adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu 18. októbra 2018, t. j. zjavne po uplynutí lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

II.2 K porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom a napadnutým uznesením okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných

súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ mal možnosť podať proti napadnutému odsudzujúcemu rozsudku odvolanie a proti napadnutému uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sťažnosť, čo aj využil, pričom o jeho odvolaní a sťažnosti bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa, ako aj o jeho sťažnosti vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.3 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením krajského súdu z 3. júla 2018

Aj vo vzťahu k tejto časti sťažnosti ústavný súd poukazuje na subsidiaritu svojej právomoci rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal 10. júla 2018 proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 50/2018 z 3. júla 2018

dovolanie. Vzhľadom na túto skutočnosť bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu z 3. júla 2018 najvyšší súd ako dovolací súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

II.4 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením krajského súdu z 29. mája 2018

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti sa ústavný súd zameril na posúdenie, či nie je zjavne neopodstatnená. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Napadnutým uznesením z 29. mája 2018 krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 Tk 1/2017 z 11. mája 2018, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, pretože dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku naďalej trvajú, a ktorým okresný súd nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tos 61/2018 z 29. mája 2018 sa uvádza, že sťažovateľ svoju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu odôvodnil tým, že „*popiera spáchanie skutku s poukazom na to, že v čase keď sa mal podľa obžaloby skutok stať, nachádzal sa na inom mieste a celý skutok je na neho vymyslený políciou. Tú nezaujímali objektívne dôkazy a nevyhodnocovala dôkazy, ktoré by preukazovali jeho nevinu. S poukazom na to, že je nevinný, je väzobné stíhanie nezákonné a nedôvodné, preto sa obžalovaný domáhal, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a prepustil ho z väzby na slobodu.*“.

Následne krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že pri rozhodovaní okresného súdu o väzbe sťažovateľa nezistil nijaké pochybenie, keďže „*Obžalovaný bol pri rozhodovaní o jeho žiadosti za prítomnosti obhajcu vypočutý a mohol sa vyjadriť k dôvodom väzby. Pokiaľ ide o splnenie materiálnych podmienok väzby, krajský súd sa nestotožnil s dôvodmi podanej sťažnosti obžalovaným, naopak sú správne závery súdu prvého stupňa, že dôvodnosť trestného stíhania je naďalej daná, pričom závažné podozrenie, že skutok bol spáchaný a tento spáchal [REDAKOVANÉ] naďalej pretrváva. Súčasne skutok, pre ktorý je stíhaný a bola podaná obžaloba, vykazuje znaky obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. Takýto záver vyplýva z doposiaľ zadovážených dôkazov, vykonaných pred súdom prvého stupňa v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní, na základe ktorých možno konštatovať pretrvávajúcu dôvodnosť trestného stíhania, ktorá je umocnená i s prihliadnutím na skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní dňa 12. 04. 2018 bol okresným súdom vyhlásený rozsudok, i keď tento nie je právoplatný, ktorým obžalovaného uznal vinným zo žalovaného trestného činu.*

Pokiaľ ide o samotné dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. por. tieto sú aj v súčasnosti i podľa názoru krajského súdu v tomto štádiu konania prítomné. Dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. je naďalej daný skutočnosťou, že obvinenému za obzvlášť závažný zločin vraždy, z ktorého je obvinený, reálne hrozí vysoký trest odňatia slobody a to na 25 rokov alebo doživotie. Úteková väzba je umocnená osobnými pomermi obvineného, ktorý je bezdetný, bez nejakých rodinných väzieb v mieste pobytu. Uvedené skutočnosti zakladajú dôvodnú obavu, že obžalovaný ujde alebo sa bude skrývať

pred hroziacim trestom. Napokon naďalej pretrváva aj dôvod preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., pričom ako správne uviedol už súd prvého stupňa, obava z pokračovania v trestnej činnosti vyplýva predovšetkým zo zistení, že obžalovaný bol doposiaľ 7-krát súdne trestaný a už v minulosti sa dopustil aj násilnej trestnej činnosti. Zvýrazniť je potrebné predovšetkým odsúdenie v trestnej veci Krajského súdu v Banskej Bystrici vedenej pod sp. zn. 1 T/33/1990, kde bol obžalovaný odsúdený pre trestný čin vraždy, teda pre rovnakú trestnú činnosť, pre ktorú je aktuálne trestne stíhaný. V súvislosti s osobou obžalovaného súd prihliadol aj k doplneniu znaleckého posudku č. 2/2018 (č. l. 1270) vypracovaného [REDAKOVANÉ], ktorý poukázal, že u obžalovaného sa jedná o tendenciu k agresii vo všeobecnosti, agresivita bola u obžalovaného vyhodnotená ako dominantná ľahko aktivovateľná dispozícia osobnosti, pričom znalec zároveň uviedol, že resocializačná prognóza obžalovaného nedáva dobré vyhliadky a podľa znalca je nemožná. Uvedené skutočnosti tak aj naďalej odôvodňujú existenciu tzv. preventívnej väzby, nakoľko existuje dôvodná obava, že by obžalovaný po prepustení na slobodu mohol pokračovať v páchaní ďalšej násilnej trestnej činnosti. Vzhľadom na okolnosti prípadu a na osobu obvineného, aj podľa názoru krajského súdu, nie je možné väzbu obvineného nahradiť inštitútmi Trestného poriadku pre tento účel v zákone kodifikovanými.“.

Z citovanej časti napadnutého uznesenia krajského súdu z 29. mája 2018 zjavne vyplýva, že krajský súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa svoj záver o potrebe ponechať sťažovateľa vo väzbe riadne odôvodnil, a to tak z hľadiska naplnenia materiálnych, ako aj formálnych podmienok ďalšieho trvania väzby, pričom ústavný súd považuje toto odôvodnenie z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. V prospech podpory tohto záveru možno poukázať aj na to, že v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti je sťažovateľ za trestnú činnosť, z ktorej je obžalovaný, už právoplatne odsúdený a vykonáva uložený trest odňatia slobody.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na dôvody, pre ktoré ústavný súd jednotlivé časti sťažnosti odmietol, nepovažoval za hospodárne a ani žiaduce, aby sa osobitne zaoberal žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, keďže ani kvalifikovaná právna pomoc advokáta by v konkrétnych okolnostiach trestnej veci sťažovateľa nemohla viesť k spochybneniu dôvodov, pre ktoré ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018